

В. ГРИШКО

Головна небезпека

Численні факти і матеріали, що стали відомі нам останнім часом, доводять цілком виразно надзвичайний зріст однієї невеликої небезпеки, яка ніби безперечно, найбільше загрожує українській півночі. Ця небезпека, певна річ, не є ні для кого з нас повною, чи несподіванкою, але, як це не дивно — саме через свою значущість і самоозвучуваність вона з деякого часу стала для нас якоюсь ніби найменшою поміткою. Принаймні — в нашій пресі вона відбита досить далеко не в належній їй значущій мірі.

Маємо на увазі російську небезпеку.

Останнє тридцятиріччя панування над Україною Росії в її новій і то найкороткішій більшовицькій формі, деякою мірою звузило в уяві сучасного українського покоління поняття головної небезпеки до розуміння її, як „більшовицької небезпеки“, поставивши російську небезпеку саму по собі мов би на друге з черги місце. Але, по суті — це є тільки умовне роздвоєння однієї і тієї ж самої російської небезпеки.

Виниклий же конкретний ситуації особливий актуальності набуває для нас якраз російська небезпека, втілена саме в російських антибільшовицьких силах. Звичайно, антибільшовицький фронт є й повинен бути нині, поки ще не зникнево більшовизм, головним нашим фронтом, але — на фронті, як на фронті, часом не той ворог, що по той бік фронту, а саме ворог з цього боку стає головною небезпекою, яка зводять нанівець всі наслідки й саму мету боротьби з ворогом по той бік фронту. В даному разі таким ворогом по цей бік нашого антибільшовицького фронту є для нас ті російські антибільшовицькі сили, які загрожують звести нанівець всі наслідки взаємної боротьби з більшовизмом за свою свободу, досягаючи на головну гарантію нашої свободи і головну мету нашої боротьби — Самостійної Української Держави. Крім того, — саме тепер, коли до боротьби проти більшовизму стає вже цілий світ і для більшовизму, по суті, є вже історично перерішена, головною

нашою турботою в антибільшовицькій боротьбі має бути якраз справа забезпечення нашої головної мети — Самостійної Української Держави, без чого боротьба проти більшовизму втрачала б для нас свій власний сенс. Через те також головною турботою нині має бути справа забезпечення цієї нашої мети перед силами її головного ворога — Росії, дарма, що ці російські сили — антибільшовицькі.

Конкретно — такими ворожими силами є для нас тут російська антибільшовицька еміграція. До речі, — про неї ми зовсім таки мало знаємо. І коли ми вже зазначили, що в нашій пресі російська небезпека взагалі відбита далеко не в належній їй значущій мірі, то це відноситься передусім якраз до справ, зв'язаних з російською еміграцією. Дійсно, — в той час, коли деякі наші газети майже тільки й живуть тим, що безконечно товчуть воду в ступі навколо такого більш ніж другорядного нині питання, як питання польсько-українських взаємин, а всі наші газети взагалі забігають уваги польській еміграції та її оцінці про нас, такий надзвичайно важливий для нас відтинок, як російський, висвітлюється в наших газетах тільки випадково й дуже загальною, а російська еміграція та її преса й опіні — майже цілком лишалась поза нашою увагою. Якщо і були в нас окремі виступи, присвячені російській еміграції, то були це здебільшого лише специфічного характеру виступи з приводу явно провокаційних ілюстрацій однієї найбільш здегеноерованої групи російської еміграції відомої в нас під назвою „чухновщини“, тобто — старої російської еміграції. Тим часом найбільшу вагу для нас має саме нова російська еміграція. Саме в цей бік якнайбільше треба б звернути нашу погляд, бо саме тут потрібно виявити нам нині якнайбільше нильності.

Через дуже погану обізнаність нашого загалу з російською еміграцією, серед чого ще й досі поширеним є уявлення, шибто лише стара російська еміграція виставлена вороже до української справи, а нова еміграція, мовляв, має до нас більше зрозуміння. Насправді ж таке уявлення абсолютно не відповідає дійсному стану речей. А цей стан такий, що вся, підкреслюємо — вся, від найстаршої до найновішої, від найправішої до найлівішої, буквально вся без виключення російська еміграція, будучи антибільшовицькою, в той же самий час є й антиукраїнською, чи взагалі „анти“ по відношенню до всіх самостійницьких рухів народів, повсталих старою і новою Росією. Тільки навіть сказати, в якому розумінні вона є більше „анти“ — в антибільшовицькому, чи в антиукраїнському, тобто — взагалі антисамостійницькому. Тут ми маємо ситуацію цілковитої протилежності двох непримиренно ворожих таборів. І точно так, як не має нині серед українців ані однієї бодай маленької політичної групи, чи течії, що не стояла б на позиції державної самостійності України (одинош-ренегати з „євкіа“ не йдуть тут в рахунок, бо виступають вони як „малороси“ в російських, а не українських групах), так само немає ані однієї найменшої групи чи течії серед росіян, що хоча б декларативно погодилась на постулат державної незалежності України від Росії. В цьому питанні нема ніякої суттєвої різниці між старою і новою російською еміграцією. Щодо цього, то властиво, вся вона є стара, бо не можна собі ніяк уявити майбутньої Росії справді новою, тобто — не такою, якою вона була досі — в вигляді старої царської „єдиної незлічимої“, чи в вигляді такої старої більшовицької „союзної“ або „федеративної“, але все ж таки імперії.

Правда, існує деяка зовнішня відмінність між старою і новою російською еміграцією в відношенні до українського питання. Але це всею лише тільки відмінність методів... боротьби проти українських прагнень до самостійності. Методи старої російської еміграції взяті з російської царсько-самодержавної школи, в той час, коли методи нової російської еміграції мають у своїй основі російську більшовицьку школу. Перші — більш примітивні, другі — більш модерні. Зразком перших є „чухновщина“ з її самодуровським силкуванням „закрити Америку“ — Україну, доводячи, що її „не було, не існує і бути не може“, а суть других полягає в тому „новому вітрі“, який останнім часом внесла нова російська еміграція на сторінки російсько-емігрантської преси, де з'явилась

Риуа. Радін і бул. Сен Мішель в Парижі: на місці оздобленому „аристократичним“ був смертельно поранений Голова Раді Симова Петлюра.

3 матеріалів до процесу Віктора Кравченка

Відаючи, що з цієї акції збирання матеріалів до процесу Віктора Кравченка, робітників української робітничої оселі в Гіссені надістали низку матеріалів, з яких подаємо уривки. В одному з них робітник А. З. запитав: „Де поділися найкращі сини України — працівники на релігійному полі?“

Подаємо перших із списку на 33 особи:

1. Митрополит України Василь Липківський.
2. Архiepіскоп Олександр Яремченко.
3. Архiepіскоп Йосиф Олексюк.
4. Архiepіскоп Іван Павловський.
5. Архiepіскоп Степан Орлик.
6. Архiepіскоп Костянтин Кротевич.
7. Архiepіскоп Теодосій Сергійєв.
8. Архiepіскоп Нестор Шарайський.
9. Єпископ Костянтин Малюженко.
10. Єпископ Юрій Жевченко.
11. Єпископ Микола Борешанський.
12. Єпископ Юхим Калішевський.
13. Єпископ Микола Корабілевич.
14. Єпископ Григорій Мозолевський.
15. Єпископ Микола Малишевський.
16. Єпископ Григорій Сторожко.

В іншому листі-матеріалі зазначається, де поділися... Голови Раді Народних Комісарів УРСР: Улас Чубар, Бондаренко, Марчук, Тигишбіда. Народні комісари Місцевої промисловості: Олександр Трохим Чубар, Заливадий, Безпечний. Народні комісари фінансів УРСР: Макаренко, Полоз; Народні комісари фінансів СРСР: Гринько; Народні комісари Освіти УРСР: Заломський, Шумський, Хилія; Народні Комісари заготівель РНК: Євген Явтушек та інші.

Лист цей закінчується словами: „Запитаєте про тих людей „спісків“ з Кремля“.

уже нова теза: Україна все ж таки була, є й може бути, але... не повинна бути. І тоді, як смішно по-повинна, але дуже вже „зачухана“ старо-емігрантська „чухновщина“ нахвалюється просто задати силою український рух, виставляючи за вірш „на всіх візках мовчущу царську Росію, живіша й мудріша від неї нова російська еміграція, основою якої на засвоєному нею більшовицькому досвіді рекомендує краще задурити голови українців якоюсь автономією в „російській федерації“, чи навіть і „самостійності“, на вірш тієї, що в СРСР. Задати чи задурити? В цьому питанні, властиво, тільки й полягає суть розходжень між старою і новою російською еміграцією в підході до українського руху. На цьому ґрунті лише й існує те певне (Далі на 4-й стор.)

Голос Винниченка

(Закінчення з ч. 50 „УВ“)

І коли б мої противники-однобічники могли бути об'єктивними, вони повинні були б визнати, що в 1920 р. виступав у тієї роки, яку в 1948 році взяли на себе в Чехо-Словаччині Бенеш та Ян Масарик. (До речі якраз: то ж Томас Масарик, батько Яна, і Бенеш гаряче ухвалювали мій намір їхати з тою метою на Україну, і вони ж видали мій чеський дипломатичний паспорт на ім'я Я. Симова, який дав мені можливість проїхати через усі кордони авіаніських поліцій, що перешкождали проїзду до СРСР Росії. (Рішення тільки в тому, що і через кілька тижнів того співробітництва і „рятування“ виразно побачив обурюючий, безпристрасний і реакційний московський комунізм, що і зараз же відмовився від якогось співробітництва з ним і був висланий Москвою (яка тоді ще не мала практики обвинувачувати своїх противників), з України за кордон. А Ян Масарик і Бенеш були московського комунізму вчасно не зрозуміли, і один із них уже заплітав за не своїм життям, а другий ним самим докінчив плетати.

Та й ще одна маленька різниця: Бенеш і Ян Масарик ніхто з нас трохи зрозумілих чітко не називав за їхню єдиноартетичне співробітництво зрадженими свого народу і запровадженні ворогами і катів синами нації. А мене, ою ж ту зрабу робив не довів ніколи, як

Бенеш і Масарик, а тільки кілька тижнів, хоча я голосно і одверто зарезав же по розрізі з Москвою заявив своє гостро-вороже ставлення до реакційної політики її на Україні, хоча я, будучи на вигнанні, закликав усіх моїх однодумців і борців за всебічне визволення їхати всіма способами на Україну і боротися там за нього, мене мої противники, оті однобічники, чим всебічність була очевидно огидна, за не називали й називають тепер і зрадником, і більшовиком, і запродавцем, і всіма назвами. Називають, хоча самі прекрасно знають, що і більшовики ставляться до мене з такою самою ворожістю як вони, що більшовики так само, як і керівники однобічників, „викинули мене з нації“ (іншим органом влади на Україні мене було поставлено поза законом за мій виступ проти політики Москви), знають, що і більшовики називають мене і зрадником, і запродавцем і всіма назвами, які можуть знецінити людину в очах мас. (Бо як більшовицьким однобічником, так і націоналістичним всебічником є огидна, ворожа, згубна для них). Знають і все ж таки називають, мусять називати.

Я розумію визнати свою несправедливість щодо мене, визнати свою помилку і постраждати виправити її, для цього треба мати велику силу об'єктивності, громадської чесності, мужності. Не у всіх такі якості бувають. Але головне

є в тому, що цим визнанням вони б визнали правильність моїх соціальних позицій і неправильність своїх; тим самим вони повинні були б внести поправку в свої класові соціальні позиції і тим самим визнати справедливості моєї критики їхньої політики як на Україні, так особливо на еміграції. (А ця критика, я з жалем тепер визнаю це, робилася іноді мною завадло гостро і різко, а надто в дуже болючій формі, в формі сміху. А це така зброя, яка робить рани, що не загоюються все життя).

А до цього треба додати ще те, що в руках моїх противників була така зброя, як преса, як агітація і пропаганда всіма способами. Я не мав змоги відповісти на всі неправдиві інформації про мене поширювані в еміграції, бо моя течія була нечисленна і бідна на матеріальні засоби. А ця пропаганда, оті широкі чутка та ошукання, оті назви й лайки, роблені протягом десяти років, так в'їлися в еміграцію, так загінтовували кожного рядового емігранта, що він уже і, не думаючи, знає, що Винниченко не є більшовик, зрадник, запродавця і т. д. Ніяких моїх літературних праць, ніяких статей, ніяких книг, із яких рядові емігранти могли побачити моє правдиве обличчя, та взагалі ніякого мого ні друкованого ні ніжного ніякого слова до емігрантів протягом цих років однобічниками не допускалося. Оже, не дивно, що за кордоном українці (а надто з старої еміграції) мене зовсім не знають, а тільки знають те, що їм казують їхні проповідники. А на Україні хоч і була така сама постійна пропаганда і лайка більшови-

ків, українці мали в підпіллі мої книги, моє слово, розповіді про мене людей, не ворожих до мене, і, значить, могли самі скласти про мене свою думку. І тому таке велике розходження у них тепер в оцінці моєї особи з однобічниками-націоналістами.

І ще одна відповідь на запитання. Багато з членів нової еміграції цікавляться: як я живу на еміграції ці 28 років, що я робив, які наслідки своєї роботи я можу показати. Я визнаю справедливості такої контролі, такого „допиту“ — одні члени великого колективу мають право ставити такі запитання другим членам.

А інші кореспонденти, не роблячи ніяких допитів, прохують мене дати до видання мої попередні праці, колись на Україні ними читані, або знісуть нові, ними ще не читані. Я хотів і відповісти на „допит“ одних, і задовольнити прохання других. Але ні те, ні те, на даний час не можу зробити: все те саме ставлення до мене керівників укр. еміграції не дозволяє виконати моє хотіння. Мої доповіді пояснення в формі статті як і сказав вище, не можуть бути видані. Оже я, хоч коротко, відповім у цьому листі. Відповім спочатку на „допит“. Я всі ці 28 років життя в еміграції прожив у праці, як літературній, так і публіцистичній. За ці роки я написав цілий ряд великих і менших художніх творів, які, розуміється, на еміграції, через ті самі причини, не могли бути напечатані. Крім того, я написав велику соціально-філософську працю, що мала назву „Конкордизм“. Це є свідомо тах шукає, які я

провадив протягом усього того життя, шукає способів і творення кращого, ніж сучасне людське життя. Я дав їй підзаголовок „Система будівництва щастя“, (щастя як індивідуального, так і колективного). Випробовуючи цю систему на практиці свого власного життя, а так само життя моїх однодумців і, бачачи благодійну дію її, я, натурально, за наказом соціального інстинкту, хотів запропонувати її на розгляд і на перевірку та, може, й на прикладення в житті моїх „близьких“, себто моїх компатріотів, українців. А через те попрахав усе ту саму групу людей неприхильних до мене, видати її в якомусь українському емігрантському видавництві. Вони прочитали цю працю і повідомили мені, що її „друкувати не можна“. Щирошого пояснення ще не дали. Але я гадаю, що причина все та сама: їм, тези цієї праці, очевидно, настільки розходяться з їхніми і моральними тезами панівних елементів еміграції, що ті бідні кіоски та кінгари, в яких моя книга продавалася б, були б потрошені, а саму книгу, очевидно, спалено.

А щодо видання інших праць, сучасно-художніх, як тих, що вже друкувалися на Україні, так і нових, то і з ними нічого не вийшло. Висловлюючи бажання моїх кореспондентів, я вступав у переговори з кількома видавництвами, запропонувавши їм деякі свої книги. Всі видавництва від тих чи інших приводом, а тим чи іншими помешканнями відмовилися їх друкувати (будучи, розуміється, від влади однобічників).

(Далі на 4-й стор.)

Головна небезпена

(Закінчення з 3-ї стор.)

не задоволення примітивно одвертими антиукраїнськими провокаціями чужинців, яке помітно серед нової російської еміграції і яке в нас дехто за своєю неспішністю схильний сприймати як вияв її менш антиукраїнського наставлення. Але в тім то й справа, що ніде ще ні один росіянин не засудив самого антиукраїнського змісту провокаційних виступів чужинців, засуджуючи тільки форму цих виступів, отже — борючись антиукраїнську російську політику від демаскування її примітивно-одвертими методами староємігрантської „чужинщини“. Щиро ж кажучи, з нашої точки зору краще було б, якби російська антиукраїнська політика провадилася тільки методами „чужинщини“, тобто — щоб вона була якнайбільше одверта, пряма і... дурна.

Відома ж бо, що примітивна староємігрантська „чужинщина“ для нас не тільки не являє собою великої небезпеки, а навпаки — пона для нас навіть досить вигідна. Провокаційні виступи чужинців роблять нам немалу прислугу, вносячи так потрібну ясність у російсько-українські взаємини та ставлячи в них українців на своє справжнє місце падаєної сторони в оборонній війні. Дійсно ж суть російської небезпеки взагалі, полягає в тих модерних і рафінованих по більшешовиному антиукраїнських методах, що їх носіями є люди нової російської еміграції.

Подія в Міттенвальді в очах американців

Відомий приятель ДП, полк Сейдж з Гол. Кварт. американських збройних сил, в розмові з українським журналістом затримав подію в таборі Півніккерне у Міттенвальді, де таборювали чинно зневажаючи совєтського офіцера, який відіслав цей табір в супроводі американських старшин.

Полк Сейдж сказав, що він був розчарований, коли дізнався, що люди поступили так нерозважно та нерозумно, він зазначив, що совєтський офіцер приїхав в супроводі старшин американських. Люди мусять розуміти правила гостинності. Якщо совєтський офіцер приходив разом з американським — то не значить, що він є гостем американців. А всяка образа гостя є образою для господаря. Казавши казавши — люди влучили не тільки совєтського офіцера, але поранили теж в голову старшину американського, який довгий час працював для ДП і завжди вживався з українським ставленням до українців.

Американська влада нікому не дозволяє діяти проти ДП. Але вона не дозволяє і ДП діяти проти когось, хто приходить до їх таборів в американській асесії.

Через те, що не було можливим знайти окремих винуватців — а всі люди в таборі брали участь в заколоті, тому всі мешканці табору Півніккерне були акцидентально покарані в той спосіб, що їм було заборонено протягом тижня виходити з табору з 8-ої год. вечора до 6-ої год. ранку.

Роблячи подібні заклоти, люди дуже псуєть собі opinie у світовій пресі і жадає країна не захоче справляти людей, які не поважають законів. Полк Сейдж сподівається, що на майбутнє українські ДП стримуватимуть свої особисті почуття при відвідинях офіційних осіб.

Відає Інформація ЦПУЕ.

Переселенці вісті

(РЦПРО Інформація № 35, 112, 255)

□ 7 000 ДП уже закінчили промислово-фахові школи. Таких шкіл в американській зоні нараховується 72. Незабаром відкритимуться ще нові промислово-фахові школи, організовані ІРО. В них ДП будуть навчатися 50 різних фахів, особливо тих, на які є найбільше запотребовані від країна-приймальців.

□ „Твоя професія — це твій паспорт“, під такою девізою працюють сотні різних курсів по таборах. Особливо уваги заслуговують курси ручних праць (вишивання, касеткаринство, шиття тощо).

В травні п. р. ввійшло добровільно на батьківщину 487 поляків. З них 203 мешкало в таборах, решта — приватно.

□ У Венесуелу відлетіло літаками за час до кінця травня 365 ДП. Екзекутивний секретар ІРО В. Г. Тук повідомив про закінчення договору, на основі якого 2 800 вітківців (самітні і з родинами) будуть відтранспортовані літаками у Венесуелу. Літаки відлітатимуть з Мюнхену.

□ ІРО заключило договір з однією Канадійською Компанією про перевезення 17 500 вітківців з Німеччини у Канаду літаками. Кожен літак бере 44 особи.

□ У всіх ДП-таборах американської зони незабаром відбудеться дуже докладна перевірка стану здоров'я поселенців. Перевірка відбуватиметься під керівництвом данського червоного хреста в рамках програми боротьби з туберкульозом. Оглядом будуть піддані і приватно мешкаючі та все німецьке населення. Лікарські комісії будуть перевіряти людей віком від 2 до 25 років.

Оголошення

Цим повідомляємо наших передплатників, кооператорів і тих, що бажали б передплатити „Українські Вісті“ до Бельгії, що нашим уюнованим в Бельгії є Mr. Fedir Holko, 38 Rue, Louvrex Liege, Belgique.

Гроші переслати поштовою переказом на таку адресу: N. C. D. 391 475 à la banque de la Société Générale de Belgique, Agence de Ste. Veronique, Compte Cheques Postaux 446.

Передплата:
на 1 місяць становить 24 франки
на 3 місяці 72 франки
на 6 місяців 144 франки
на 9 місяців 216 франків
на 1 рік 288 франків
Ціна одного числа 3 франки
Часовий вихідний день на тиждень, в середу і суботу.

Вислається часом безпосередньо передплатникам.
Administration „Ukrainski Wisti“, Neu-Ulm/Donau, Ludwigstrasse 10 Germany, USA-Zone.

Гашпер. Богослуження на могилі 12-х українців, що були розстріляні німцями напередодні капітуляції.

Підтримуймо Національну Раду

10 червня 1948 року всі важливіші політичні групи підписали статут Української Національної Ради. Політичні партії та організації протиставили політиці російського імперіалізму забезпеченого незлічними запасами золота, свою єдність і незламну силу волі — національну життєздатність.

Мабуть ні одна держава в світі не має такого досвіду розсаджувати чужі народи асердини як більшовицька Росія. Методи провокацій, шантажу, підкупів, шпигунства і політичних вбивств — улюблена совєтська „метода праці“. Це ми повинні твердо пам'ятати. Останні три роки після закінчення 2-ої світової війни ворог використовував всі засоби, щоб нас знищити, відкрито наступав і діяв потайки. Часто використовував мітингових крикунів і демагогів, щоб нашкодити на власну інтелігенцію та своїх же політичних провідників.

Кожен політичний емігрант мусить не тільки сам усвідомити, але і іншого переконати, що тільки така визвольна боротьба матиме успіх, яку очолює здорова політична партія, що виростає на рівному ґрунті і плоть від плоті, кров від крові є душею українського народу.

Ні для кого не таємниця, і не треба цього приховувати, що наші політичні партії переживають кризу. Організація Національної Ради свідчить, що в нашому політичному

житті помітна тенденція оздоровлення.

Треба було довгих років і напруженої боротьби, щоб врешті мати єдиний політичний провід, одну репрезентацію і один керівний визвольний штаб. Політичні партії та організації сказали своє слово і підтримали його чиним. Тепер черга за громадянством.

І громадянство, як бачимо на конкретних прикладах, не підводить: так, другий з'їзд Союзу Українських Ветеранів, ще за місяць до цієї знаменної дати ухвалив підпорядкуватися Національній Раді і підтримати її. Також широкі кола нашого громадянства не тільки на словах, але й ділом підтримують Національну Раду. Вважаємо лише на деякі приклади: редактор М. Степаненко зробив інформаційну доповідь в Гіссені — і слухачі спонтанно зібрали для Національної Ради біля 2 500 НМ. Теж саме трапилось і в Штайтсгайм (в цьому місті середовищі росіяни), де після доповіді ред. М. Степаненка на що шість було зібрано понад 3000 НМ. Це тим більш відрадні факти, що сама Національна Рада ще ні разу ніде від громадянства матеріальної допомоги не просила. Це свідомство популярності ідеї нашої політичної консолідації, доказ зростаючої зрілості нашого громадянства.

К. ДАЦЬКО

Культурно-мистецька хроніка

Тижень французько-німецької культури починається сьогодні 19-го в Нюрнберзі, де й будуть демонструватися такі фільми як „Красуня і потвора“ (Кокто), „Пасторальна симфонія“ (за Жідом), „Мовчанка — золото“ (Рене Клер), читатиме доповідь французький письменник Веркор, грають французькі театри тощо. Хто має змогу, радимо не пропустити такої нагоди познайомитися з французьким культурним життям.

Міжнародний з'їзд молоді в Мюнхені. З 12 по 19 червня в Мюнхені відбувається міжнародний з'їзд молоді. Програма включає виступи чужо-

земних гостей і представників німецької молоді, а також численні зустрічі, вистави, концерти тощо. У з'їзді, серед інших беруть участь письменники Жюль Ренел, Емануель Муньє, Пауль Цукмаєр, Бернер Бергергрюн, Веркор та інші. З'їзд проходить з великим піднесенням і охоплює велику кількість молоді, що з'їхалася з усіх кінців країни. Представники молоді всього світу вітали з'їзд кожним способом рідною мовою.

„В масках епохи“ — книжка про творчий шлях Йосипа Гірняка виходить друком у в-ні „Україна“. Книжка має до 140 стор. і містить 40 ілюстрацій.

В НЬЮ ДЕСІ почався процес проти відомого Гашпер. На фото: Волант М. Гашпер, Гашпер (пошуку) і інші, які сформували спільноту його знайомих.

Київ. У чужинці може скластись враження, що тут дійсно дбають про людей (Фото американця Кало, який подорожував з Д. Стайбеком по Україні).

Голос Винниченка

(Закінчення з 3-ї стор.)

Я робив ні захода не в особистих інтересах. Ніякої хоч трохи позитивної матеріальної користі я від видання книг на еміграції мати розуміється, не міг би. Так само ніякою не може керувати бажання літературної популярності, я трохи її вже мав за своє життя і нічого кращого чи нового видання цих книг мені принести не могло б.

Не потребує в ніяких „документів“ з політичними претензіями жодної. Та й ніяких претензій ні на якому, ні на якій посади й пошти в еміграції я абсолютно не маю. Та більше: навіть на той фантастичний президентський фотелі, на який мене мали б на руках нести на Україні я ніяк не зазіхав. А й ще більше: я знаю, що не тільки на „президентському фотелі“, але й на самій Україні мені, може, не доведеться бути. Не доведеться через те, що, коли Україна звільниться від рабства з більшовицького тоталітаризму і якщо там настане влада теперішніх моїх противників, які не допускать мене до слова, які заборонять, не дозволяють, трощать і вбивають із намір тут за кордоном, де вони не мають абсолютної влади, то ясно, що там, де вони мали б таку владу, вони не з більшою силою заборонили б, трощили б, вбивали б з ладом та й з самого життя всіх тих, хто не згоджувався б з ними і критикував би їхні соціальні й політичні погляди.

Я живу не без ніякого злого почуття, а багатьох із них жаляю, а до деяких ставлюсь з усміхом.

Ще раз кажу: я робив свої заходи не в своїх особистих інтересах, а в інтересах національно-рідної меншості, бажачучи дати їм по своїй долі хоча б деяку поміч у їхньому таємному житті. Я хотів поділитися з ними своїм до-

свідом життя, яке має вже 68 років, я хотів передати їм своє знання боротьби з труднощами життя, знання, яке так мені особисто помагає в цій боротьбі. Але керівники, проводирі тих людей відкинули мої пропозиції. Тим гірше, — не мені, а тим людям, які цієї помічі потребують, та, може, й самим керівникам, бо, може, й вони мали б від мого досвіду якунебудь у чомунебудь пелазу пораду.

Отже, на підставі вищесказаного, я мушу зробити висновок, що я ні в якій формі ніякими своїми працями не можу бути корисним українському еміграційному колективі. А тому, очевидно, мені треба припинити всякі заходи в цьому напрямі.

Я від широго серця гаряче дякую всім моїм любим кореспондентам за вияви їхньої уваги й високої оцінки моєї громадської й літературної праці, які надають мені в моїй самоті ще більше сили для роботи на користь нашого спільного Колективу, нашої України.

І сподіваюсь, що після цього пояснення вони зрозуміють, чого й далі не буде чути мого голосу на еміграції, а тому не будуть більше турбувати ні себе, ні мене даремними запитами.

З правдивою пошаною

Мужем „Закуток“
VI — 1948.

В. ВИННИЧЕНКО

ВІД РЕДАКЦІЇ: Редакція „УВ“ радо й охоче дає місце для вислову Володимирові Винниченку, нашою видавничою підприємством і одному з провідних борців Великої Української Національної Революції 1917-21рр, та, попри всі дискусійні речі, вважає, що відомою до нього з боку деяких кола еміграції заслуговує на рідну увагу.

З українського життя

Пресконференція в Головній Квартирі ІРО на американську зону

Одкривши пресконференцію, керівник Відділу Інформації ІРО, п. Денлігер повідомив присутніх журналістів, що в американській зоні Німеччини перебувають п. Вільям Так, який писав своє задоволення з приводу очікуваної постанови Конгресу США про дозвешення за 2 роки 200.000 скитальців. Він сподівається, що при одночасному переселенні ДП в різні країни Європи і Америки вся проблема буде розв'язана до літа 1950.

П. Так сподівається, що близького часу з американської зони виїжджатиме до 15.000 ДП місячно. Ще невідомо в який спосіб одбратимуться люди до США. Можливо, що буде поширений штат консулатів, а можливо будуть створені спеціальні лібораторні комісії, такого ж типу як існували для відбору до інших країн.

Далі п. Денлігер підкреснив, що ДП, як правило, дуже мало знають чужі мови. Він просив журналістів по можливості через пресу допомогти людям у вивченні чужих мов. Він сказав, що на цю тему мав розмову з паном Гогермунт, керівником відділу індивідуального переселення ІРО. Вона вважає, що ДП проявляють мало наполегливості, зокрема вона радить організувати по таборах клуби для дискусій в англійській та єспанській мовах.

Представник Правного Відділу ІРО висвітлює справи з правдою правих дорадинок. В американській зоні справа тепер виглядає так: в кожному таборі ДП з населенням до 2000 є 1 дорада, з більшою кількістю ДП правників більше.

Кожний ДП, незалежно від того чи живе він у таборі чи поза табором, має право звертатися до правників в таборі чи в ареш. Вони помагають такі питання: арешти й обшуки ДП, репрезентацію перед Військовим Урядом, поради для тих, хто живе на німецькій економічній в справах позитивів, медичної допомоги, соціального забезпечення, поради з приводу втрачених документів і вироблення таких як метрики, шлюбні свідоцтва тощо — потрібні для консулатів і місій.

Керівник Відділу Опіки п. Дани

поінформувал, що можливо, що відбудеться згуртування таборів, бо деякі касарні тепер потрібні Армії.

Далі він зупинився на грошовій реформі, яка має бути димом проведена. Очевидно ДП матимуть при обміні старих грошей на нові такі ж права як і німці, зокрема є надія, що гроші допоможуть орга-

нізації ДП будуть обмінені в більш підгоний спосіб, як гроші приватних осіб чи комерційних підприємств, тобто так само, як кошти німецьких харитативних організацій.

Наприкінці п. Денлігер поінформувал, що остаточно вирішено, що мистецька виставка з Штутгарту поїде до Америки.

Наступна пресконференція відбудеться 14 липня.

Л. Д.

Свято інженерно-будівельної сотні в Ганнау

Проїшов один рік праці сотні. Немало було спочатку. Не було відповідного приміщення, не було в деяких бажанні підкоритися тій фактовій винятковості і частково військової дисципліні, якої вимагалося від членів сотні. Багато праці і енергії вкладали в налагодження справи її керівники, особливо пор. Я.С., і сьогодні, по роках праці, видно наслідки. Власними руками побудовані два ряди чепурних будинків-бараків стандартного типу з амер. матеріалів, в яких розміщуються всі служби сотні та робітники. Високі дороги і доріжки. Кругом аравковий лад.

Кожний робітник набув якогось фаху і серед них є добрі фахівці: столярі, теслярі, зварювачі, майстри бетонно-цементних робіт, мулярі, майстри-оператори компресорних, підйомальних кранів, плеткобудівельних агрегатів тощо.

Одні, постіль — добрі (до 4-х тис. калор.), харч та зарплата, за яку кожен має змогу придбати і частину нормованих товарів, є достатньою матеріальною оплатою і для робітників і для підтримки своєї родини за ті 8 годин праці. В суботу по обіді і в неділю робітники відпочивають своїми справами.

В кімнатах, де мешкають робітники, видно по стінах мапи України і інших держав, портрети, на столах газети і сучасну видавану на еміграції політичну й художню літературу, альби хвалених від праці замішувальних працею над своєю самоосвітою. Ще бракує спеціальних освітніх курсів та курсів вивчення чужих мов.

Українська сотня в таборі міститься разом з латвійською трактовою (автотранспортною) сотнею, на чолі з кап. Байтте, з якою у всіх справах є повна співпраця і дружба. На чолі сотні ст. лейтенант Амер. Арм. п. Ондешек, а на чолі „депо“ — п. полк Ш-цер. Серед американських військових чинників сотні має найкращу оцінку.

6 червня 1948 року сотня відзначала свою річницю. В цей день до табору сотні прибуло багато запрошених делегацій, представників і гостей, а також хорова капелі В. Божика.

Перед обідом в місцевій німецькій церкві, куди прибула вся сотня та гості, панотці д-р Павло Хруц, Онуфрій Пасичук та Тома Барилук відправили службу Богу під час якої співав хор капелі Божика, та посвячено для сотні прапор. Після служби перед строем сотні Голова Гол. Упр. ген. хор. Равський — С-ський, вручаючи комедантотні сотні пор. С. прапор, акцентував сотню берегти традиції визвольної боротьби, набувати воїнську дисципліну, кріпити воляцький дух.

Сотня з прапором промаршувала через місто до табору, профільювала перед спеціально влаштованою трибуною, на якій на чолі з ген. хор. Р-С-ським представники Амер. Арм. та укр. орг. приймали шопараду. Увечері о 6-й годині в концертній Кайзер-залі села Кляйнгайм відбувся концерт хорової капелі Божика та піаністе бад, де вдало участь багато нових гостей представників Амер. Арм.

Концерт пройшов з великим успіхом і зробив велике враження, особливо на чужинських гостей.

І. Д-нець

Дружини ДП незабаром вилетять до Канади

„Одружені ДП, що працюють в Уїлсмі (Канада), незабаром зустрінуться з своїми дружинами, що тимчасово були залишені ними в Європі“, так офіційно заявив міністер праці Гумфрей Мічелл.

Пан Мічелл сказав, що під час його останньої візиту до Уїлсму він мав нагоду ознайомитися персонально, як працюють ДП, що прийшли до Канади на лісорозробку за контрактом, з „Wood manufacturing Company“.

ХРОНІКА

□ Смертні вирок на українських повстанців. Миналого тижня військовий суд у Варшаві засудив на кару смерті 9 українських націоналістів, обвинувачених у вбивстві генерала Свєтловського, підполковника Чотирьох засуджено до до смертної в'язниці, а 9-ох на 10-15 років тюрем. (У. у Ф.)

□ Помер Люїс Льюїс. Визначний французький вчений та один з творців кінової техніки і продукції. Він виконав перші фільмові продукції в 1895 році. Це також один з революціонерів модерної фотографії, бо він перший виконав фотографію в кольорах.

□ В. Н. Ульм в Українській Реальній гімназії 15. 6. 48 року скласти іспит зрілості такі учні: Артемов Гаврило, Баранська Євстафія, Васильків Василь, Василева Любов, Гануська Володимир, Гродзицький Юрій, Жаровський Богдан, Муравський Юрій, Ровенський Віктор, Ровенський Лілія, Ткачук Віктор, Слободян Павло, Стебницький Констянтин.

□ Наукове засідання Академії УАНП відбулося 8-го червня 1948 р. у Мюнхені, де про читали були такі доповіді: 1. Проф. П. Королів „Чудеса науки та вищої Розум“, 2. Проф. В. Петров: „Коріння Середньовічної Культури“, 3. Студ. А. Крахво „Головні властивості Української Автокефальної Православної Церкви“. У жвавій дискусії по доповіді взяли участь Василосопроводженій Архiepіскоп Михайло, Преосвященній Єпископ Володимир, професори, студенти та гості.

□ Похорон А. Животка, відомого журналіста і громадського діяча відбувся в Ашаффенбурзі 15. 6. 1948 р. Було багато представників різних громадських організацій, які склали багато вірків.

□ В Лондоні відбулися ділові наради керівних органів СУБ'у, де загальний вступний звіт за минулі три місяці дав голова, соті. Б. Панчук, а також звітували керівники відділів і підпорядкованих установ та організацій.

Пам'ятник в Новому Ульмі невідомим воїнам-українцям, що полегли в боротьбі за Українську Державу повстанців в 1948 р.

□ До Франції має виїхати кілька представників українців з американської зони, щоб отримати з умови життя та праці там і згодом поінформувати людей у таборах.

□ Обласний громадський Суд в Аугсбурзі у вівторок 15. 6. 48 р. виніс вирок про скасування виборів, що відбулися в таборі Новий Ульм 30. 5. 48 р. Таборозна Рада, що урядувала до 30. 5. 48 р. повинна урядувати далі аж до моменту виборів, які будуть призначені Обласною Вибірчою Комісією.

□ Американські українці вшановують пам'ять Тараса Шевченка. У вівторок 6-го червня українська мова Метрополітанської церкви Нью-Йорку і Нью-Джерсі разом з усім українським громадянством влаштувала імпресу — величне свято в пам'ять Тараса Шевченка, яке прийшло з величезним успіхом. Програма складалася з іспіваній, виступів хору, деклямацій, постанови української опери „Катерина“ та інші.

□ Виступ польських артистів театру „Гоним“. У суботу 12 червня в театральній залі українського табору Гренадіркзерне в Цуффенгаузені група польських артистів-професіоналів дала велику ревію „Бігос артистичні“. Кожен виступ артистів публіка мала у рясним одяскі, особливо виступи гумористів Людвіка Лараса, Віталє Лараса Астрофа та артистки Люді Ларас.

□ Українська студентська громада у Франкфурті, що налічує тепер 70 членів, передала Управі ЦеСУС'у свою готовність передати ролю господаря на II з'їзді ЦеСУС'у, запропонувавши місцем для цього Ашаффенбург. З'їзд має відбутися на початку серпня.

□ Концерт хору Божика. 10 червня 1948 року у переобладнаній залі Франкфуртського Університету відбувся концерт хору та співоту бандуристів під керівництвом п. В. Божика, що мав великий успіх.

Ів. КОПЕЛІВЕЦЬ

Від Мюнхену до Ульму

»Er bringt Stimmung«

Виходячи з мюнхенських червоноармійських завідань містяться і вже постріли від часу руху, швидкий потік повітряно прискорює ходу, ваче з почуттям зверхності над звичайними потягами, що швидко зриваються з місця, навіть обганяють його, але так само швидко й зупиняються, лашаючись пісню першої зупинки далеко позаду. Десь в районі Пазінгу швидкий вже мчить на повну потужність, аж колеса дзвять по рейках і прутки відриваються трави на обочинах колій від злихотного повітря. Ізати тепер досить зручно, бо немає переповнення, і приємно відчувати швидке переміщення в просторі, як справжній відпочинок, особливо коли за вікном відкриті пішники бачити зелене море баварської весни.

Але ідилічний спокій вагону раптом порушує високий ще молодий візник з протезом замість ноги. Він дитяче з футару якоїсь особливості форми велику гітару в потягів під її аккомпанімент співати популярні вуличні пісні. Пісні ці я вже давно чує, можливо ще в 1941-43 рр. і вони мені завжди байдували, як і особа самого співачки, бо він погано випадково не впаде на деякі гітари, надігнуті замармурованими

жем названих міст: Новоград-Вотинський, Житомир, Харків, Ростов, Мінан, Севполь, Рим і т. д. Іх ще багато і я не можу зафіксувати в пам'яті, всю географічну мапу дивної гітари. І коло кожного напесу старанно виведена з арабськими прикрасами дата. Зрозуміло, що найбільше мене зацікавила, в ряду інших, назва мого рідного міста.

Я пробую відновити в пам'яті час, замармурований датою на ленті гітари. Це вже трохи давно, і звітні пісеньки легеньким подувом романтики. Він міг бути в одній з автоболов, думаю я, що мчави Шевченківським бульваром на схід або зупинився на спочивок під розлогами коронних каптанів. Але ні — у фронтових колодах він не вписався би своєї гітари протитом пішої війни. Напевно це служача якоїсь ортскомендатури, може навіть кухар. Ногу втрапив під час бомбардування. Або, поранений ще першого року на фронті, він працював у resortі доктора Лей й згодом молодих дівчат будувати „нову Європу“. А вони, ці молоді дівчата, славні тепер на одній лавці зі мною й, байдуки до світанку й його гітари, про щось тихо розмовляють. Тим часом він пролон-

жує співати якимсь неприметним металевим галосом, що не заважає однак кільком старшим сентиментальним німкеням розчулитися, й вони, приплюскуючи язиками, повторюють: „Er bringt Stimmung, ja er bringt Stimmung...“

Скінчивши співати, німкені старанно загортує гітару в футляр і з протягненням кашкетом обходять вагон. Коли черга доходить до нас, дівчата кидають свою ленту і й теж. Яке почуття в цю хвилину збудилося в моїй душі! Напевно там не було неспівачки, але не було й співачки. Це була скорше якась нічковість, яку я так само відчуваю, коли бачу німця, що ходить по ресторану й збирає з тарілок жалюгідні рештки карткового німецького обіду. Але як божевільно все переплуталося! Ще кілька років тому цей всемогутній завоновик світу міг просто з якоїсь прихвилью безбарно розстріляти мене в моїй хаті, а тепер ось як жебрак простигає до мене кашкет за милостивого на терені свого Райху й запобігавно дає за пом'ятний паніроць сумнівної вартості. А я, що колись з тугою мріяв про недовідану Європу, тепер володуюсь по її руїнах і ношу в серці страшний туго за просторами рідної землі. Справді, як божевільно все переплуталося і яка нічкісна безсен-за людини, що, знаючи всю трагічність безглуздість свого становища, безсила змінити його й знайти спільну мову з собою подібним!

„Державний муж“

Коротка зупинка в Аугсбурзі і знову зелені простори. Тепер потяг поступово наближається до долини Дунаю. Це помітно з усього — з розлогих торфяних лук і переліків, що трапляються все частіше, з м'якого повітря, що доносить вогке дихання ріки. Місяця цей ландшафт нагадує наше Полісся. І мені здається, що ось-ось в кушах майне постать малого політучка, що трою вихвас химерних асоціацій зафіксувався, як живий, в моїй пам'яті на лісовій галявині десь між Коростенем і Городищем ще з 1930 року. У білих полотняних штаних і такій же вишній сорочечці з шашкою білого волосся на голові стоїть він і з філософським спокоєм оглядає потяг. А навколо в кушах корови. Але ні. Це так не те. Добре культивовані німецькі луки відмінні від польських пасовиськ, по кушах не бгукать корови і згугутований Дунай виглядає інакше від паної Стучі.

В тихому гомоні вагону я чую, як різко виділяється розмова двох панів українською мовою. Вона мене мало цікавить, але механічно окремими фрагментами фіксується в пам'яті. Це тисячу років чути вже варіанти про „інтерес“, ніби на різні товари, зокрема на „штутгартівку“ і т. д. Потім автоматичний перекос на тему можливої війни, від якої багато найближче в простоті душевній чекають розв'язки всіх бід. Власне говорять весь час дуже експансивно, наче добуваючись собою, одні. Другий

лише щось невразно бурмоче, чи то стверджуючи чи заперечуючи.

— По війні, прошу я вас, — чути самозакоханий галос експансивного, — потрібно буде п'ять років доброї окупації, а головне — сильне наше НКВД, щоб вибати більшешевський дух.

Такі розмови я чує не вперше, й здається вони вже навіть не обурюють мене. Тільки я знову думаю, як божевільно все переплуталося! Цей запорожець (бо за Дунаєм), всупереч запорозьким звичаям, забіг з переліку за тисячу кілометрів, зовсім чужий до страждань всього народу, чомусь кинув думати, що не його святій обов'язок повернутися колись на Україну (хоч й хтось для нього відмовив, він про це не думає, бо з його йшмені вже виглядає афідавіт до Канади) і з садизмом енкаведиста „либнати більшешевський дух“. Він зовсім не думає, що може доведеться покірно здати звіт за свої манари на чужині, і як блудному сину, проситися до батьківської хати. Ні, такі речі не можна спокійно слухати без обурення, навіть коли чуєш їх в тисячу першій раз. Правда, може трохи заспокоїла забавна думка про правду, який чекає такого „державного мужа“ на випадок шаленого повороту долі.

Але подорож моя сімчається і в розмову далі я не вслухаюсь. Поїзд уловився рухом слуху прогуркотів по мосту над Дунаєм і м'яко зупинився проти волачно-отрункої вежі Міністера.

СПОРТ

Відплата зустріч

Новий Ульм. 10. 6. 1943. Відплатні зустрічі між юнаками „Дністер“ (Шуф-фентанзель) та гімназією дружиною „Довбуш“ принесли заслужену перемогу „Довбушам“ 4:1 (3:1).

Гра почалася наступом господарів, а за дві хвилини м'яч уже у сітці гостей, пройшовши поміж ногами воротаря з сильного удару. На 25-й хвилині праве крило господарів гарно виконувало другий удар. На 30-й хвилині „Дністер“ має м'яч для сильного удару й несподівано для воротаря „Довбуша“ забиває його в браму господарів. Через дві хвилини пізніше м'яч уже витягає воротар з воріт „Дністра“, куди він потрапив, дякуючи добре зіграному правому крилу господарів. На 33-й хвилині „Дністріни“, б'ють карний, але його псує правий лівчик. Після перерви „Дністер“ грає в повному складі (в першому таймі один був відсутній через хворобу). Намагання здобути ворота гострою атакою „Дністер“ закінчує роком. „Дов-

буш“, відбравши м'яч, тисне його під ворота гостей, але без успіху. На 53-й хвилині знову праве крило координує гарний вихід і дає новий гол у ворота „Дністра“. Кілька небезпечних моментів під брамою „Довбуша“ рятують обидва та воротар. Усі чотири стріли належать одному з найкращих гравців „Довбуша“ — Юркові Білоусові, гру якого, повну завзятості, широкості та швидкості, публіка належно оцінює. Добре судював п. Банак. Глядачів понад 300.

4. e4—e5+ Kr d6—e7
5. Kr d4—d5 Kr e7—d7 опозиція
6. Kr d5—e4 Kr d7—e7 або e6
7. Kr e4—f5 Kr e7—f7 опозиція
8. e5—e6+ Kr f7—e7
9. Kr f5—e5 Kr e7—e8
10. Kr e5—d6 Kr e8—d8 опозиція
11. e6—e7+ Kr d8—e8
12. Kr d6—e6 мат

або:

1. Kr e6—d5
2. e3—e4+ Kr d5—d6
3. Kr d3—d4

По тім ході лишається одна можливість до гри. Справді, білий має опозицію, але його король не стоїть перед пішаком.

3. Kr d6—e6
4. e4—e5 Kr e6—d7

Чорний може ще раз віддати опозицію білому, але партія не програв.

5. Kr d4—d5 Kr d7—e7
6. e5—e6

По ході білого пішака на шосте поле, чорний не може більше віддати опозиції, бо так чи інакше, білий король займе поле лише поблизу свого пішака.

Приміром:

6. Kr e7—d8
7. Kr d5—d6 Kr d8—e8
8. e6—e7

Пішаки, згідно з правилами, займають поле без шаха, і білий виграє. Не в кожній випадку чорний ставить себе в прикрі положення і через брак відповідного ходу в останній хвилині програє партію. Слід пам'ятати, що коли є лише нагода, належить забити опозицію і добровільно не віддати її противникові.

Полов М. ЗЕ-К

(Далі буде)

ШАХИ

Науна про опозицію

(продовження)

або:

1. Kr d3—e4 Kr e6—d6
2. Kr e4—f5 Kr d6—d7
3. Kr f5—f6 Kr d7—d6
4. e3—e4 Kr d6—d7
5. e4—e5 Kr d7—d8
6. Kr f6—f7 Kr d8—d7
7. e5—e6+ Kr d7—d8
8. e6—e7 і виграє.

Якщо 6. Kr f6—e6 Kr d8—e8 і виграє різко ж білий, бо як каже правило: король, що займає шосте поле перед своїм пішаком, завжди виграє, хоч би противник мав опозицію.

7. Kr e6—d6 Kr e8—d8
8. e5—e6 Kr d8—e8
9. e6—e7

Отже, пішаки займають своє поле без шаха, і білий виграє партію.

Чорний має хід:

1. Kr e6—d5 опозиція
2. e2—e4+ Kr d5—e6
3. Kr d3—d4 Kr e6—d6 опозиція

РОЗШУКИ

— Каузов Саверлі (Canada, Toronto, 6 Denison ave) розшукує свого сина Андрія Каузова, віком 27 р. із с. Підберезька, пов. Горохів на Волині. Хто знає про нього, відгукніться на „Укр. Вісті“.

385—1

— Сестру Віру Буршова розшукує Вікторія Буршова: Wasserfalling, Ruckelager.

590—2

— Сина Кочергу Івана шукає Кочерга Дмитро. Хто знає про його долю, прошу сповістити на „Українські Вісті“.

614—15

— Друзі та знайомі військовиків! Відгукніться. Моя адреса: J. Kondrazkyj N.C.W. Hostel Wigally near Lincoln, Great Britain.

624—4

— Сина Шовконяка Костя із Харківщини, народж. 1925 р., і Богданіана Григорія шукає Шовконяк Евфросинія. Австрбург, Сомер-Казерне, 64. 3/16.

620—4

— ШУКАЮ рідних і знайомих з села Кришків (повіт Новий Санч) Софію Голік, Ану Соу, Миколу Рибенського, Теодора Цихона, Носифа Мовисовського, що в рр. 1943-44 були в Німеччині; із села Солотани Ганну Пласкони, її матір, Віктора Пласкони (з Гіши Кришків), а також рідних і знайомих із села Ростока Велика. Прошу повідомляти на адресу: Stanko Dmytro, N.S. Hostel Castle Donington, near Derby, England.

642—1

— Сидоренка Федора розшукує Назаренко Д. — Австрбург, Сомер-Казерне 1/106.

635—1

— Рідних шукають John Cherkas (з Кривосолок, Білорусія) та Sofia Kruk (з Новосолок): 31 Arthur Place, Ocean Side, L. J., N.Y., USA.

645—1

— Шукаю Фомичева Олександру з Познані. Відомості подати: (16) Mainz-Kastel, DP-Camp 579, Block 1/81, Sadowskyj.

641—1

Про вибори в Н. Ульмі

Вибори в Н. Ульмі були односторонніми представниками лівих ч. 2 до Обласного та Найвищого Громадського Суду. Обласний Суд вибори визнає уневаженними тому, що було порушено виборчий закон. З цього приводу ШУЕ повідомляв Таборову Раду в Н. Ульмі:

Австрбург, 17. 6. 1943, ч. 2299/48.

До Таборової Ради в Новому Ульмі

За вироком Обласного Громадського Суду в Австрбурзі з 15. 6. п. р. вибори Таборової Ради, які мали місце в Новому Ульмі 30. 5. 1943 р. є незаконними. Тому Таборова Рада, яка урядувала до 30. 5. п. р. повинна урядувати аж до повного нових виборів, які буде розписано Обласною Виборчою Комісією.

Голова (підпис) Мудрий П. Генеральний Секретар (підпис) д-р Н. Півняк.

Переклад І. КОЦ.

Етшген. Керівник спорту ін. Дроздовський вітає багаторазового переможця з під'їзду, збоку майстер М. Трофімович.

ЕДГАР ПО

Читання на дозвіллі

Масна червоної смерти

Вже давно червона смерть спустошувала населення країни. Ще ніколи тут не була така фатальна, така жахлива. І супутником була кров — червона, глибока кров. Прикозливий сміх бив, несподівано запаморочивши, безмисна питаність і, нарешті, розклад. Коли на тілі, а особливо на обличчі жертви, з'являлися пурпурові плями. І жвавіше і швидше, всі двері замикалися для неї, не було мови про співчуття. Пома, пронос і кульмінація хвороби — все це тривало нігдинні.

Але привіт Просперо був щасливий, неустрашимий і мужий. Коли його масти були наповнені виборені, він схилявся до себе біля тисячі пошаних заклятих, життєрадісних друзів, старанно добравши їм їх з ліпшарів та приворотних дам і віддавав з ними до ізоляційного від світу замку. Це була козасальна розкішна будова, споруджена примхом з величчя, депо експертизи, смаком. Товста висока стіна облягала оборонним насон паволою замку. Залізна брама закривала вхід. Коли всі придворні зібралися в замок, він наказав закрити замки й забарикадувати входи. Так хотів вони захиститися від несподіваного одчайдушного атакую. Зовні і закриті вхід особисті місця залишились замку. Замок був забезпечений багатим запасом харчів. Завантажили всім захотів придворні могли задовольнити всякої рази. Хай зовнішній світ дає собі раду з своїм ласком. Нерозумно було б так часом обтяжувати собі голову печальними думками. Принцип потурбування про безпеку розваги були там придворні блязи, актори, танцівники, музиканти, все сяло красою, щедро ласкою шлю. Висередні все найкраще — зовні Червона Смерть.

Під кінець нікого чи шостого місяця свого перебування в замку, коли зовні прише ніж будь-кого, лотувала чужа, привіт Просперо влаштував для тисячі своїх друзів певничо розкішну маскерату.

Але у замку ці в один з семи залів в розкішні привабливі золотом меблями не видно було ламп чи канделябрів. Ні ламп, ні свічок — нікого надлишкового світла у довгі афілидні походи. Зате в коридорах, що їх оточували, точно проти кожного знала відносилася маскві триніа, в яких палало світло, що пролиняло своїм відблиском в фьрбонанні півбач і сшучо — гарно освітлювало зал. Так тьмилася враження передньої і фантасичної перспективи. А в західно-східній похід — в чорній залі — відблиск світла, що струнувало через крижало-кервоні півби, дава захотую, відра- і надівав карзю обличчя необереж-ного, що вступив туди, такого особли-вого вигляду, що давало хто з танцю-вальних мис мучить зайти в нагніс-приміщення.

Саме в цій залі стояв при стіні величавий годинник з чорного дерева. Миттєво стукав годинник, який, миттєво, як і коли хвилювала стрілка зашнурована своє коло по циферблаті і годинник починав дзвонити, з бривових гудів його механізму звучав шпест, різко глибокий і налягавучо, мучив-ний тон, що зовсім особливо вражав так, що оркестрантів кожної години, баче під особливим тиском, нервово-мисл-ної акорди, щоб слухати музику хвилю годинника, і ці хвилини танцювали ритмом зупинилося на якусь хвилю миттєвий миттєвий веселі рад, і його звучати удари годинника, найбільш дотримуватися півби намі баче-аж в танцюванні старшого року за повільно терло руки, коли, пави мисла в одному чи хвилю зам-

ріяність. Озвук, як тільки відзвучала остання луна, легкокожна веселість знову опановувала товариство; музики переглядалися й посміхалися з своєї безумної нервозності, коли годинник бивне знову. Але коли проминало шістьдесят хвилин, що мистецтво в собі три тисячі шістьсот секунд години, звучали знову удари докучливого годинника і сіяли знову неспокій і дріж, і хворобливу заміненість у товаристві.

Не заважаючи на це, свято перетворювалося на оргію, пінчилось радістю й розкішню. Смак горного був справді шуканий.

А годинник із чорного дерева у оксамитом оббитій кімнаті давав годину за годиною і тоді зупинилося все на мить, все замовкло, за ланит-ком звуку годинника. Мрії застигли, ні лід, неперушно зупинилося на своїх місцях. А як тільки минули удари годинника — це тривало кілька хвилин — і ледве він замовкав, знову повертався легкокожна пестриця веселість. І знову напалпава музика, мрії оживали, повертали й крутилися сюди й туди, веселіше, ніж перше, і відбавали фарби вікон, через які струнувало світло від триніа. Але до крайнього західного покою вже не наважувалася вступити жодна маска, бо спалада все далі ніж. І струну-вало все червоніше світло через крижало-кервоні півби, і все страшніше вражали чорні похмурі замки. Хто легкокожно ставити ногу на темні килими, тому годинник з чорного дерева посилає ще гучніші удари, що звучать більш урочисто й вразливше, ніж у вузлах тих масок, що в строгатому виборі безтурботно крутяться у віддалених залах.

У цих приміщеннях товпились люди, як коняшини, і гаряче білою там серце життя. Тоді, як і попередніх разів, урвалася музика; вальсуючі пари зупинилися, все, як і раніше, опанувала жалюва неперушність. Цього разу годинник пробив повних 12 ударів; і не мала бути хвилина, що вдальники серед святочного натовпу змусила замислитися. Саме це було піставою, що одиниці з великого числа, перш ніж останній відомий останнього удару загас у порі мовчання, мали час запри-мити присутність одної маски, яка досі не звернула на себе нічної уваги. Коли поширилась вістка про цього неперушного гостя, серед зібраних знався дитячий шепіт, що посилає до багатозначного нездоволеного гомону — і врешті потулився вигук переляку, розмову, опли.

У подібному зборі привидів му-сіла бути якась особлива поява, щоб викликати подібну сенсацію. Розгук ласки цієї ночі був просто безжаний, але підозріла постать переступала — правда, широко відкриті межі пристой-ності, дозволені привиди. Навіть у сернях найбільш турботливих є струни, до яких не можна доторкнутися, не викликаючи хвилювання. Навіть для злісних натур, які однаково сорий-мають, як гру, життя й смерть, є все ж речі, з яких не можна гратися. Тому всі присутніх вразливо поганій смак, неврастийна повелілка і павід-поганим одні мучання. Постать була велика й величава, і від голови до ніг була загорнена в саван. Маска, що прикривала обличчя, так досконало відтворювала риси застилого трупа, що навіть при найдокладнішій аналізі зда-ва з трудом можна було б відкрити тьм-няні властиві засоби. Хіба тільки вкесні дурні могли шовити цей ште-ний жарг чи скаржувати його. Але маска в своїй смисловості шила жалю

далеко, наслідуючи праобраз чер-воної смерті. І одні був забриз-каний кров'ю, і її високе чоло, як і всі риси обличчя, були в густочерво-них плямах.

Коли привіт Просперо побачив цього привиди, що — для більшого підкріп-лення своєї ролі — крокував повільно, багатозначно й урочисто і час під часу змивувалася з натовпом танцюючих, помічав, як його обличчя зразу пере-кривалося з пирзлом огиди, але вже секунду пізніше його чоло стало пур-пуровим від обурення.

— Хто наважується? — запитав він гарячим голосом придворних, що стояли поблизу, — хто наважується ображати нас такою блюзнірською іронією? Ско-пити його негайно й зрівні йому маску з обличчя, щоб ми знали, кого повісимо завтра на зубцях нашого замку, як зійде сонце!

Принц Просперо був у східному покої, сний залі, коли прорік ці слова. Вони сильно і ясно прозвучали по всіх сімох помешканнях — бо принц був сильний владний мужича, і на один знак його руси музика змовкла.

У сний залі був принц із групою збідланих придворних. По його словах у цій групі спочатку зтихливі поміт-ний рух в напрямі чужинця, що був у цю хвилину поблизу групи й тепер повільним розширенням кроком набли-жалося до принца. І тоді під впливом неясного страху, павільного всьому то-варству печувалою смислівості маски, ніхто вже не наважалося б доторкнутися до знахабленого; так він без пере-шкоди пройшов на віддалі двох кроків нове принца, і коли численні святочні збори, відкорюючись єдиному жесту, з середини залі збилися до стін, він безперешкодно продовжував свою путь далі, тим рівним урочисто розширенням кроком, який так характерний для нього був від початку, з сний до пур-пурової залі — з пурпурової до зеле-ної — з зеленої до оранжової — з цієї до білої — з цієї далі в фіялкову, перш ніж було зроблено якийсь рішучий рух, щоб його схопити.

Тоді принц Просперо, докраю збуджений від гніву й сорому за бо-гузливий нерушність протягом хвилини, кинувся сімпо через всі шість покоїв — куди за ним ніхто не послідував, бо смертельний жах охопив кожного. Він вихопив блискучий меч і рішуче наблизався до відступного привиди; коли він наздогнав його в останній оббитій оксамитом залі й наблизався до нього на три-чотири кроки, той раптово повернувся і став ніч-на-ніч проти свого переслідувача. Один про-нахляпаний крик — і меч, блискавкою, упав на похмурий чорний килим, на який секунду пізніше звалився мерт-вий принц Просперо.

Тоді цілий натовп танцюючих ки-нувся з одчайдушного відвагою розпу-ки до чорного покою; і коли вони, схопивши невідомого, що впровадившись неперушно, як колозальна статуя, стояв у тій годинника з чорного де-рева, тоді їх задував невимовний жах, бо вони тепер визнавали, що під його саваном і мертвою маскою, куди вони з дикою енергією спрямовували удари своїх мечів, не існувала ніяка вловина форма.

Тоді виникла присутність Червоної Смерті. Вона прийшла, як злодій уночі.

І гості один по одному падали на місці оргії, забризкані кривавою ро-сою, з вразом дикого одчаю на обличчях.

І з останніми з цих, таких веселих переж там людей, віддав останній по-дих життя годинник з чорного дерева. І полука триніа згасла.

Тьма, злишення й ЧЕРВОНА СМЕРТЬ необов'язано запанувала над всіма речами.

Оголошення

Міжнародний Педагогічний З'їзд учителів перевозиться через істний зрізності на дні 9, 10, 11 липня 1943 р. до Регенсбургу. Початок з'їзду о год. 8-й ранку. Під час З'їзду відбудуться подорожні З'їзди Західної та Східної України до Регенсбургу. Урядова Центральна Українська Учительська Громада.

Урядова Центральна Українська Учительська Громада.

Нова книжка. Юрій Тименко

Поради для робітників пера і друку. 90 з ілюстр. і стандартні коректурні знаки. Ціна 7 НМ. Книгарка і продажня 25%, опусту. Заказувати слід на адресу: Georg Tyschtschenko, Buchdruck (24b) Post Heikendorf über Kiel. 640-1

Увага, лісники!

Є добра нагода набуті факсові підручник з лісництва. Агрономічно-лісово-т-во при УГП видало працю проф. д-ра Бориса Івановича: Лісництво (переклад з російської); 1 ч. Акація дерева, 2 ч. Лісний шпест. 200 стор. друку з додатком атласу на-дояків, 30 стор. Ціна 60 НМ. Зака-зувати слід на адресу: Іван Кузь-мич, Регенсбург, Гангоферштрассе, М. Гербертштрассе 19/403. Особливо можна набуті в год. 12—14 при Гібс-мичі 1/183 (VIII ошві) у Ярослава Даша. 647-1